

[Etusivu](#) > ... > [Oikeudenkäyntimenettelyt](#) > [Siviilioikeudelliset Menettelyt](#) > [Minkä Valtion Tuomioistuin On Toimivaltainen?](#) > Slovenia

Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen?

Sisällön tuottaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Slovenia

1 Onko otettava yhteyttä yleiseen siviilituomioistuimeen vai erityistuomioistuimeen (esimerkiksi työtuomioistuimeen)?

Slovenian tasavallassa siviiliasioissa ensimmäisen oikeusasteen toimivalta on paikallisilla (*okrajno sodišče*) ja alueellisilla tuomioistuimilla (*okrožno sodišče*). Ne ratkaisevat kaikki tyypilliset siviilioikeudelliset asiat (vahingonkorvaukset, omaisuusriidat, perheoikeudelliset asiat ym.). Paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten toimivallan rajoja käsitellään jäljempänä.

Kauppaoikeudellisissa asioissa ensimmäisen oikeusasteen toimivalta on pelkästään alueellisilla tuomioistuimilla. Kauppaoikeudellisia asioita ovat sellaiset, joissa osapuolina ei ole muita kuin yrityksiä, laitoksia (julkiset laitokset mukaan lukien), osuuskuntia, valtio tai paikallisia itsehallintoyhteisöjä. Kauppaoikeudellisiin asioihin luetaan myös sellaiset asiat, joissa on kyse yksityisen elinkeinonharjoittajan ansiotoimintaan liittyvästä oikeudellisesta suhteesta yritykseen, laitokseen (julkiset laitokset mukaan lukien), osuuskuntaan, valtioon tai paikalliseen itsehallintoyhteisöön.

Työoikeudellisissa asioissa toimivalta on lain mukaan työtuomioistuimilla (*delovno sodišče*) ja sosiaalituomioistuimilla (*socialno sodišče*), vaikka asia olisi sisällöltään siviilioikeudellinen. Työoikeudelliset asiat koskevat työntekijän ja työnantajan välisiä suhteita ja oikeuksien ja velvollisuuksien rikkomista työsuhteessa. Työtuomioistuimilla on toimivalta ratkaista yksittäisiä työriitoja (työsuhteeseen liittyviä ja taloudellisiin oikeuksiin liittyviä riitoja), kollektiivisia työriitoja (riitoja, joissa yleensä on osapuolena ammattiliitto tai joku muu työntekijöitä edustava virallinen taho), lakkojen laillisuutta koskevia riitoja sekä riitoja, jotka liittyvät työntekijöiden laissa määrättyyn oikeuteen vaikuttaa yrityksen johtamiseen. Sosiaalituomioistuin ratkaisee asiat, jotka koskevat työkyvyttömyys- ja eläkevakuutusta, sairausvakuutusta, työttömyysvakuutusta sekä oikeutta perhe- ja sosiaalietuuksiin.

Koska toimivaltakysymys nousee esiin vain silloin, kun kanne tai vaade esitetään tuomioistuimelle (ennen kuin tuomioistuin ratkaisee asian, se määrittää, kuuluuko asia sen toimivaltaan), on suositeltavaa kääntyä asianajajan puoleen turhan viivästymisen välttämiseksi. Tuomioistuimen on nimittäin menettelyn kaikissa vaiheissa otettava huomioon, onko sillä asiassa toimivalta vai onko toimivalta jollakin muulla elimellä (esim. hallintoelimellä). Jälkimmäisessä tapauksessa tuomioistuin ei voi ottaa kannetta käsiteltäväksi, minkä vuoksi käsittely viivästyy ja osapuolille aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia.

Tuomioistuinten organisaatiosta, sijainnista ja toimivallasta on tietoa Slovenian korkeimman oikeuden verkkosivuilla osoitteessa <http://www.sodisce.si/>.

2 Jos yleinen tuomioistuin on toimivaltainen (ts. asian käsittely kuuluu

tällaiselle tuomioistuimelle), miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun on otettava yhteyttä?

Asia voidaan panna vireille missä tahansa slovenialaisessa tuomioistuimessa, mutta asian vireillepanijan on otettava huomioon tuomioistuimen asiallinen toimivalta (mikä tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan asiasisällön) ja alueellinen toimivalta. Yleistä tietoa Slovenian paikallisista ja alueellisista tuomioistuimista on Slovenian korkeimman oikeuden verkkosivuilla osoitteessa <http://www.sodisce.si/>.

Ensimmäisen asteen tuomioistuinten asiallinen toimivalta, eli mahdollisuus ratkaista tietty asia, jakautuu Sloveniassa paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten välillä. Kumpi tuomioistuin on toimivaltainen, ratkaistaan seuraavien kahden kriteerin perusteella: kanteen (riidanalaisen asian) arvo ja riidanalaisen suhteen oikeusperusta (riita-asian sisältö ja kohde).

Yleissääntönä on, että alueelliset tuomioistuimet ratkaisevat asiat, joilla on osapuolille suurempi merkitys riita-asian suuremman arvon vuoksi ja siksi, että asialla on huomattava vaikutus osapuolten elämään. Ne ratkaisevat myös juridisesti monimutkaiset asiat, joissa tuomioistuimet joutuvat soveltamaan lakeja, jotka koskevat vaikeita ja tunteita herättäviä juridisia ongelmia (esim. avioeroja ja lapsen huoltoa).

Toisen asteen tuomioistuinta (*višje sodišče*), joilla on yleinen toimivalta, on Sloveniassa yhteensä neljä. Niissä ei voi nostaa suoraan kannetta, vaan niiltä haetaan muutosta paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten ratkaisuihin. Ne ratkaisevat myös paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten väliset toimivaltakiistat omalla alueellaan.

Slovenian korkein oikeus (*vrhovno sodišče*) ratkaisee toisen asteen tuomioistuinten ratkaisuja koskevat valitukset, ja ennen kaikkea sillä on toimivalta ratkaista uudelleen käsittelyä ja laillisuuden suojaamista koskevat asiat. Jos on kyse ylimääräisistä muutoksenhakukeinoista, asianosaisen on käytettävä asianajajaa, koska ainoastaan asianajajat voivat suorittaa laillisesti päteviä prosessioikeudellisia toimia korkeimmassa oikeudessa.

2.1 Onko olemassa alempia ja ylempiä yleisiä siviilituomioistuinta (esim. käräjäoikeus ja hovioikeus)? Jos on, mikä tuomioistuin on toimivaltainen minun asiassani?

Kuten edellisessä kohdassa jo kerrottiin, ensimmäisen asteen tuomioistuimelta on jaettu paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten kesken. Nämä tuomioistuimet ovat tasavertaisia eivätkä toisilleen alisteisia. Niiden toimivalta on määrätty laissa, ja alueelliset tuomioistuimet ratkaisevat pääasiassa asiallisesti ja juridisesti monimutkaisempia asioita.

Siviiliprosessilain (*zakon o pravdnem postopku, ZPP*) mukaan paikalliset tuomioistuimet (joita on Sloveniassa yhteensä 44) ovat toimivaltaisia ratkaisemaan seuraavanlaiset asiat:

- varallisuus oikeudelliset asiat, jos riidan kohteen arvo on enintään 20 000 euroa;
- omistusoikeuden loukkaamista koskevat riidat;
- rasiteoikeuksia ja kiinnityksiä koskevat riidat;
- vuokrasuhteita koskevat asiat.

Paikalliset tuomioistuimet käsittelevät myös sellaiset oikeusapuasiat, joissa mikään muu tuomioistuin ei lain mukaan ole toimivaltainen, ja muut laissa säädetyt asiat.

Alueelliset tuomioistuimet (joita on Sloveniassa yhteensä 11) ovat toimivaltaisia ratkaisemaan seuraavanlaiset asiat:

- varallisuus oikeudelliset asiat, jos riidan kohteen arvo on suurempi kuin 20 000 euroa;
- isyyden tai äitiyden toteamista tai kiistämistä koskevat riidat;
- avioeroasiat;
- elatusriidat;
- lapsen huoltoa ja kasvatusta koskevat riidat;
- riidat, jotka koskevat lapsen yhteyksiä vanhempiin ja muihin henkilöihin, kun riita ratkaistaan lapsen huoltoa ja kasvatusta koskevan riidan yhteydessä;
- riidat, joissa on kyse tekijänoikeuksista tai keksintöjen ja tavaramerkkien suojasta ja käytöstä taikka

- oikeudesta käyttää toiminimeä, sekä kilpailuoikeutta koskevat riidat;
- liiketoimintaan liittyvät riidat;
- konkurssimenettelyn yhteydessä syntyvät riidat.

Ljubljanan alueellisella tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta ratkaista ensimmäisen asteen tuomioistuimena teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat asiat. Alueellinen tuomioistuin ratkaisee myös kansainvälistä oikeusapua koskevat asiat, oikeusapuhakemukset ulkomaisten oikeuden päätösten tunnustamisen yhteydessä ja muut laissa säädetyt asiat.

2.2 Alueellinen toimivalta (Onko kaupungin A vai B tuomioistuin toimivaltainen minun asiassani?)

Periaatteessa on mahdollista panna asia vireille missä tahansa edellä mainitussa slovenialaisessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Tuomioistuimen, jossa asia on pantu vireille, on ennen käsittelyn alkua varmistettava toimivaltansa. Jos se toteaa, että sillä ei ole tietyssä asiassa alueellista toimivaltaa, se voi ilmoittaa näin olevan ja siirtää asian toiselle tuomioistuimelle, mutta näin on tarpeen toimia vain siinä tapauksessa, että vastapuoli on kiinnittänyt huomiota toimivallan puuttumiseen. Tuomioistuimen on kuitenkin siirrettävä asia toiselle tuomioistuimelle, jos toisella tuomioistuimella on yksinomainen alueellinen toimivalta ratkaista asia. Tästä huolimatta tuomioistuinten alueellisen toimivallan määrittämiseksi on joitakin yleissääntöjä, jotka otetaan aina huomioon, jotta kustannukset jäisivät mahdollisimman pieniksi ja menettely olisi mahdollisimman nopea.

Siviiliprosessilakiin sisältyy yleisen ja erityisen alueellisen toimivallan sääntö, joka määräytyy riidan osapuolten ja aiheen mukaan. Seuraavissa kohdissa on lisätietoa.

2.2.1 Alueellisen toimivaltaisuuden pääsääntö

Pääsäännön mukaan kanne luonnollista tai oikeushenkilöä vastaan voidaan nostaa ainoastaan tuomioistuimessa, jonka alueella vastaajalla on vakituinen asuinpaikka tai jonka alueella oikeushenkilöllä on sääntömääräinen kotipaikka. Jos kyseessä on ulkomaalaiseen luonnolliseen tai oikeushenkilöön kohdistuva menettely, yleinen alueellinen toimivalta on sillä tuomioistuimella, jonka alueella kyseisen henkilön asuinpaikka Sloveniassa on tai jonka alueella oikeushenkilön sivuliike on.

2.2.2 Poikkeuksia pääsäännöstä

Siviiliprosessilaissa annetaan määrätyissä tapauksissa asianosaisille mahdollisuus panna asia vireille muussa tuomioistuimessa kuin siinä, jolla säännön mukaan olisi yleinen toimivalta. Joissakin erikseen määrätyissä tapauksissa (riidan kohteen tai sisällön perusteella) asianosaiset voivat panna asian vireille ainoastaan yhdessä tietyssä tuomioistuimessa (tällöin on kyseessä tuomioistuimen yksinomainen alueellinen toimivalta).

Jos kantaja panee asian vireille tuomioistuimessa, jolla ei ole alueellista toimivaltaa, tuomioistuin toteaa näin olevan ja siirtää asian toimivaltaiselle tuomioistuimelle, joka jatkaa menettelyä ikään kuin se olisi sen aloittanutkin.

2.2.2.1 Missä tapauksissa voin valita vastaajan asuinpaikan tuomioistuimen (pääsäännön mukaan määräytyvä tuomioistuin) ja jonkun muun tuomioistuimen välillä?

Kuten jo todettiin, tietyissä tapauksissa kahdella tuomioistuimella voi kummallakin olla alueellinen toimivalta. Tällaisessa tapauksessa asianosaiset voivat valita, kummassa niistä asia pannaan vireille (vaihtoehtoinen toimivalta).

Tällainen toimivalta määritetään siviiliprosessilain 49-65 §:ssä, joten tässä esitetään ainoastaan kaikkein tärkeimmät ja asianosaisten jokapäiväisen elämän kannalta merkittävimmät tapaukset.

Elatusriidoissa yleisen alueellisen toimivallan omaavan tuomioistuimen lisäksi toimivalta on myös sillä tuomioistuimella, jonka alueella kantajalla (elatusapuun oikeutetulla) on asuinpaikka. Asianosaisilla on mahdollisuus valita tuomioistuin myös avioero-oikeudenkäynneissä. Tuomioistuin, jonka alueella puolisoilla viimeksi oli yhteinen asuinpaikka, on tällöin toimivaltainen. Isyyden tai äitiyden toteamista tai kiistämistä koskevissa riidoissa toimivaltainen on myös tuomioistuin, jonka alueella lapsella (jolla Slovenian lain mukaan on oikeus panna tällainen kanne vireille) on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka. Jos Slovenian tuomioistuimella

on tällaisessa riidassa toimivalta sillä perusteella, että kantajan asuinpaikka on Sloveniassa, alueellinen toimivalta on sillä tuomioistuimella, jonka alueella kantaja asuu vakituisesti. Sopimussuhteen ulkopuolisissa vahingonkorvausriidoissa (joista yleisimpiä ovat liikenneonnettomuuksista johtuvat riidat) toimivalta on yleistä alueellista toimivaltaa käyttävän tuomioistuimen lisäksi myös tuomioistuimella, jonka alueella vahinko on tapahtunut (esim. liikenneonnettomuuden tapahtumapaikka), tai tuomioistuimella, jonka alueella vahingon seuraukset ilmenevät. Jos vahinko aiheuttaa kuoleman tai vakavan ruumiinvamman, toimivaltainen on myös tuomioistuin, jonka alueella kantajalla on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka. Asianosaisten välisissä sopimusriidoissa toimivalta on myös tuomioistuimella, jonka alueella sopimusveloitteet on määrä täyttää. Sama pätee myös vekseleitä ja sekkejä koskeviin riitoihin (tuomioistuin, jonka alueella maksu on määrä suorittaa).

Lisäksi vaihtoehtoinen toimivalta koskee myös riitoja, joissa on kyse kuluttajasopimuksista ja kantaja on kuluttaja (luonnollinen henkilö). Tällaisissa tapauksissa toimivalta on yleistä alueellista toimivaltaa käyttävän tuomioistuimen lisäksi tuomioistuimella, jonka alueella kuluttajalla on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka. Jos kuluttajasopimusta koskevassa asiassa kantajana on yritys, alueellinen toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella kuluttajalla on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka. Muunlainen alueellinen toimivalta on mahdollinen vain, jos kuluttaja ja yritys sopivat sellaisesta riidan syntymisen jälkeen, tai jos on olemassa sopimus, joka antaa kuluttajalle mahdollisuuden nostaa kante muissa tuomioistuimissa. Lisäksi vakuutus sopimuksia koskevissa asioissa, joissa vastaaja on vakuutusyritys, toimivalta ei ole ainoastaan yleistä alueellista toimivaltaa käyttävällä tuomioistuimella ja tuomioistuimella, jonka alueella vakuutusyrityksen sivuliike on, vaan myös tuomioistuimella, jonka alueella kantajalla on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka. Vakuutusyritys voi vakuutus sopimusta koskevissa asioissa nostaa kanteen ainoastaan siinä tuomioistuimessa, jonka alueella vastaajalla, joka on vakuutuksenottaja, vakuutettu tai vakuutus sopimuksen edunsaaja, on vakituinen tai väliaikainen asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka. Muunlainen alueellinen toimivalta on mahdollinen vain, jos sellaisesta sovitaan riidan syntymisen jälkeen, tai jos on olemassa sopimus, joka antaa vakuutuksenottajalle, vakuutetulle tai vakuutus sopimuksen edunsaajalle mahdollisuuden nostaa kante muissa tuomioistuimissa.

Siviiliprosessilaissa on lisää esimerkkejä vaihtoehtoisesta toimivallasta.

2.2.2.2 Missä tapauksissa minun on valittava muu kuin vastaajan asuinpaikan (pääsäännön mukaan määräytyvä) tuomioistuin?

Tietyissä tapauksissa laissa säädetään erityisestä alueellisesta toimivallasta ja määritetään tuomioistuin, jolla on yksinomainen toimivalta ratkaista määrätyt asiat. Yksinomainen alueellinen toimivalta määräytyy seuraavasti:

- kiinteän omaisuuden omistusoikeuteen liittyvissä riidoissa, omistusoikeuden loukkaamista koskevissa riidoissa ja kiinteän omaisuuden myyntiin ja vuokraamiseen liittyvissä riidoissa yksinomainen alueellinen toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella kiinteä omaisuus sijaitsee;
- laivojen ja lentokoneiden omistusoikeuteen (ja niiden vuokraamiseen) liittyvissä riidoissa yksinomainen alueellinen toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella pidetään rekisteriä, johon laiva tai lentokone on kirjattu;
- riidoissa, jotka syntyvät tuomioistuimessa tai hallintoelimestä vireille pannun täytäntöönpanomenettelyn yhteydessä tai seurauksena, ja riidoissa, jotka syntyvät konkurssimenettelyn aikana tai yhteydessä, yksinomainen alueellinen toimivalta on tuomioistuimella, jonka alueella täytäntöönpano- tai konkurssimenettelyä hoitava tuomioistuin on.

2.2.2.3 Voivatko asianosaiset valita tuomioistuimen, joka normaalisti ei olisi toimivaltainen?

Slovenian lainsäädännön mukaan asianosaiset voivat tietyissä tapauksissa sopia, mikä ensimmäisen asteen tuomioistuin on toimivaltainen (alueellisesta toimivallasta sopiminen). Asianosaisten on siis mahdollista sopia laissa säädetyn alueellisen toimivallan muuttamisesta, mutta on huomattava, että asianosaiset eivät voi sopimalla määrittää asiallista toimivaltaa (josta säädetään laissa - ks. edellä).

Osapuolet voivat sopia, että asian ratkaisee ensimmäisen asteen tuomioistuin, jolla muutoin ei olisi alueellista toimivaltaa. Perusehtona on, että tuomioistuimella, josta osapuolet sopivat, on aineellinen tai asiallinen toimivalta ratkaista asia (ks. paikallisten ja alueellisten tuomioistuinten toimivallan jako). Sopiminen ei ole mahdollista myöskään silloin, kun laissa säädetään tuomioistuimen yksinomaisesta alueellisesta toimivallasta (ks. edellinen kohta).

Osapuolten välinen sopimus on tehtävä kirjallisesti ja sen on koskettava tiettyä riitaa tai tulevaa riitaa, joka voisi syntyä osapuolten oikeudellisesta suhteesta. Kantajan on liitettävä sopimista koskeva asiakirja kanteeseen, jolla

asia pannaan vireille sovitus tuomioistuimessa. On huomattava, että alueellisesta toimivallasta ei ole mahdollista sopia menettelyn käynnistyttyä eli sen jälkeen, kun kanne on jo jätetty tuomioistuimeen eikä siihen ole liitetty toimivaltasopimusta.

3 Silloin kun erityistuomioistuimet ovat toimivaltaisia, miten saan selville, mihin tuomioistuimeen minun pitää ottaa yhteyttä?

Slovenian oikeusjärjestelmässä ei ole siviili- ja kauppaoikeuden alan erikoistuomioistuimia (esim. erityisiä perhetuomioistuimia avioeroasioiden tai vanhempien ja lasten välisten riitojen ratkaisemiseksi), vaan paikalliset ja alueelliset tuomioistuimet tai niiden siviili- ja kauppaoikeuden osastot ratkaisevat kaikki yksityisoikeudelliset riidat. Tuomioistuimet on jaettu osastoihin (siviiliasiat, perheoikeudelliset asiat, kauppaoikeudelliset asiat, ulosottoasiat, riidattomat asiat, perintöasiat). Näissä osastoissa erikoistuneet tuomarit ratkaisevat riitoja ja antavat oikeuden päätöksiä.

Erityistuomioistuimia on perustettu ainoastaan työ- ja sosiaaliriidoille. Niiden toimivalta ja organisaatio on esitelty johdannossa.

Linkkejä

<http://www.sodisce.si/>.

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

■ Päivitetty viimeksi: 08/09/2021

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.